

Indhold

Find haveglæden frem

- 11 Elsk din have
- 23 Havedrømme og haveglæder
- 41 Haven er dejlig året rundt
- 53 Havearbejde er ikke arbejde
- 57 Driftssikkert plantevalg

Indret din have

- 75 Havens vægge, gulve og lofter
- 93 Havens farvelade
- 107 Blomsterlæg er lykken
- 117 Haven er et spisekammer
- 131 Krukker er ikke nemme - men dejlige

Facts og fiduser

- 145 Spar penge i planteværkstedet
- 157 Ukrudt forgår ikke
- 167 Frygt ikke beskæring
- 181 Næring er nødvendig
- 189 Vanding giver velvære
- 201 Skab naturlig balance

Havedrømme & haveglæder

Som ny haveejer – eller som haveejer, der først lige er begyndt at slippe haveglæden løs – er det en god ide at tænke sine haveindrømme igennem og måske systematisere dem lidt. Ingen kan klare alting på en gang, og det er bedre næring til haveglæden at få succes med et lille projekt end at stå med en hel stribe halvfærdige.

Prøv at zoomer ind på dine haveindrømme. Hvad er det for et billede, der toner frem først? Er det den vilde blomstereng, stramt klippede hække, en økologisk køkkenhave eller et sjovt børneparadis? Eller noget helt andet? Mulighederne er mange, og det er dig, der vælger, hvor du vil gå i gang.

Det gode ved haven er, at den ikke løber nogen steder. Når først du er kommet i gang, får du højst sandsynligt mod på meget mere, så du kan roligt lægge alle dine haveindrømme på lager til senere brug. Med en mappe med udklip og billeder, et mood-board eller måske en opslagsstavle på Pinterest har du dit eget inspirationsunivers, du altid kan vende tilbage til, når du får lyst til at sætte et nyt haveprojekt i søen.

Definer din haveindrøm

Når man lukker øjnene og drømmer haveindrømme, er det sjældent forkromede helbedsløsninger, der toner frem på den indre skærm. Det er snarere situationer og detaljer, der giver velvære helt ned i tærne.

Sværmenne sommerfugle over blomsterloret, kaffe under det blomstrende æbletræ med en havebuket på bordet eller duften af sommernattens trylleri. Sæt nu et bord under æbletræet – eller plant et æbletræ, hvis det mangler i din have. Så er du allerede i gang.

Skarpt afstakne bedkanter, multolerance på ukrudt og perfekte planer er ikke nødvendigvis en del af haveindrømmen. Så med mindre det netop er den perfekte plæne og de lige kanter, du drømmer om, er det en god ide at starte et andet sted, hvis du vil fyre op under haveglæden.

Scener i en haveindrøm

Gå drømmebillederne efter i sømmene. Måske er de slet ikke umulige at realisere. Med mindre man har en havearkitekt i maven – eller har råd til at købe sig til en – kan man med fordel gå til haveprojektet i mindre etaper. Ad den vej kan forskellige haverum – scenerne i din haveindrøm – få lov til at udfolde sig efterhånden.

Rum for rum-teknikken virker, uanset om du starter helt forfra med at anlægge din have, eller du vil genopfinde en eksisterende have. Rumopdelingen er ikke kun fysisk, den er lige så meget inde i hovedet. Se på den scene – det rum – du gerne vil nyde haven i og gå så efter de rigtige kulisser til netop den.

Tag en spiretest

Der er typisk så mange frø i en pose, at de ikke alle sammen bliver slået, når frøposen åbnes. Frø kan godt gemmes fra år til år, hvis de opbevares tørt, mørkt og køligt, men spireevnen falder med tiden, så det er en dårlig idé at gemme frø alt for længe. Det er så irriterende at gå og vente på spirer, der aldrig kommer, fordi frøene er blevet for gamle.

For at undgå skuffelser, kan du udføre en enkel spiretest, ved at lægge nogle frø på en gennemfugtet vattrondel. Dækker der ikke noget grønt frem i løbet af en uges tid, er resten af posen ikke værd at så.

Trængsel i vindueskarmen

Det er forbløffende nemt at producere planter selv og nemt at få skabt voldsom trængsel i vindueskarmen, hvis man bliver grebet. Ingredienserne i opskriften på succes i planteværkstedet er først og fremmest gode frø, rene bakker eller potter og spiremuld beregnet til formålet.

Det fornemste mål i planteværkstedet er at frembringe stærke, livskraftige planter, der kan klare at stå på egne ben ude i haven efter udplantning. Lange, ranglede, blege planter har ikke mange chancer.

Den helt afgørende men ofte oversete faktor for succes er tilstrækkeligt med lys. Og ikke nok med det. Et passende forhold mellem lys og temperatur, mens de små planter vokser til. Problemet er, at jo højere temperaturen er, jo mere lys har planterne brug for. Sollys vel at mærke, og det er desværre ofte en mangelvare i årets første måneder.

En lys vindueskarm i et køligt rum er det bedste, man kan byde sine små planter. Det giver samtidig den sidegevinst, at risikoen for udtørring bliver mindre takket være den lavere fordampning ved den lave temperatur.

Gør-det-selv planter

Du kan så i hvad som helst, der tåler nærkontakt med fugtig jord og har hul i bunden, så overskydende vand kan dræne væk. Plasticemballage fra frugt og grønt, er for eksempel glimrende til formålet. Nogle af dem har oven i købet et lag af klart plast, der kan fungere som minidrivhus. Det er vigtigt, at bakkerne er rene, da gammel jord og planterester kan være en kilde til smitte med plantesygdomme.

En pose spiremuld er en rigtig god investering til planteværkstedet. Spiremuld har i modsætning til almindelig plantemuld en fin struktur og et meget lavt indhold af gødning. For meget gødning i jorden kan give svidninger på de spæde kimrødder og dermed slå planterne ihjel. Jord fra haven dur ikke til forspiring, for den klasker alt for meget sammen i bakkerne og indeholder en masse ukrudtsfrø og svampesporer, der kan give de spæde planter svampesygdomme.

Før jorden fyldes i bakkerne, skal den fugtes godt. Hæld vand på spiremulden og bland det hele godt og grundigt. Spiremulden er perfekt fugtet op, når du kan klemme dråber af vand ud af en håndfuld. Spiremulden fyldes i bakker eller potter. Den trykkes let sammen og overfladen udjævnes.

**PLANTER, DER TILTRÆKKER
SOMMERFUGLE**

- 1 Frøgtskar,
Listris spicata
- 2 Sommerfuglebusk,
Buddleja davidii
- 3 Kæmpeverbena,
Verbena banariensis
- 4 Purpursolhat,
Echinacea purpurea
- 5 Alm. blåkant,
Nepeta x faassenii
- 6 Glat merian,
Origanum laevigatum

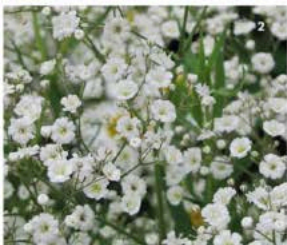

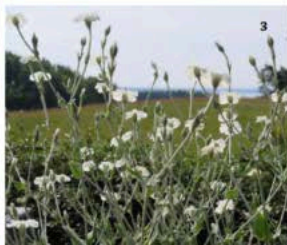
1

TØRKETÅLENDE STAUDER

- 1 Tidsekkule,
Echinops bannaticus
- 2 Flerårig brudeslar,
Gypsophila paniculata
- 3 Hoveklinte,
Lychnis coronaria
- 4 Nyserallike,
Achillea ptarmica
- 5 Lavendel,
Lavandula angustifolia
- 6 Alpe mandstra,
Eryngium alpinum

2

3

5

